

Manual de **LLENGUATGE JURÍDIC**

ÍNDEX

Introducció	5
1 Criteris d'estil del llenguatge jurídic	7
1.1. Principi de funcionalitat	7
1.1.1. La precisió	7
1.1.2. La concisió	7
1.1.3. La claredat	9
1.2. Principi de formalitat	9
1.3. El llenguatge no sexista	15
2 Aspectes gramaticals	17
2.1. El gerundi	17
2.2. La conjunció que	20
2.3. L'article	20
2.4. Preferència per les frases en veu activa	21
2.5. L'expressió de les obligacions	23
2.6. L'expressió de les condicions	25
2.7. El complement directe	26
2.8. Els pronoms en i hi i l'ús de mateix	28
3 Aspectes convencionals	31
3.1. Expressió de la data	31
3.2. Tipus de lletra	31
3.2.1. Lletra rodona	32
3.2.2. Lletra cursiva	32
3.2.3. Lletra negreta	33
3.3. Les majúscules i les minúscules	33
3.4. Les abreviacions	37
4 Expressió dels noms de lloc andorrans	49
Llista d'errors lingüístics freqüents i expressions que cal corregir	51
Agraïments	69

INTRODUCCIÓ

El llenguatge jurídic tradicionalment s'ha caracteritzat per ser complex, obscur i difícil d'entendre. Aquest llenguatge d'un estil poc intel·ligible, amb formes lingüístiques complexes i retòriques, es va començar a transformar en alguns dels països occidentals durant els anys 70 del segle XX arran de la influència de corrents internacionals, com ara el Plain English Movement, que propugnava la simplificació del llenguatge jurídic eliminant elements superflus, evitant les estructures complicades i organitzant de manera lògica la informació.

Aquest procés de simplificació del llenguatge jurídic, que s'ha anat desenvolupant els últims anys en diversos països, va fer un gran pas en la Declaració de la XVIII Assemblea de la Cimera Judicial Iberoamericana, dels dies 13, 14 i 15 d'abril del 2016 a Asunción (Paraguai), on també participa el Principat d'Andorra. En aquesta Declaració els 23 països signants van subscriure un acord en què, sota l'epígraf Projecte Llenguatge clar i accessible, s'affirma que la legitimitat de la judicatura està lligada a la claredat i qualitat de les resolucions judicials, i que això constitueix un verdader dret fonamental. En aquest sentit, s'admet que és essencial que s'utilitzi un llenguatge clar, inclòsi i no discriminatori en les resolucions judicials i que l'argumentació sigui fàcilment comprensible. S'afegeix que la fonamentació de les decisions judicials constitueix una garantia del correcte exercici del poder conferit a les institucions judicials i que aquesta fonamentació s'ha d'exposar en termes comprensibles i concisos, sense recórrer a tecnicismes innecessaris.

La tendència, doncs, és evitar l'ús de tecnicismes, llatinismes o expressions de difícil comprensió per a les persones que no tinguin coneixements jurídics, sempre que aquestes expressions es puguin substituir per altres d'ús comú sense pèrdua d'informació indispensable i no es perjudiqui la seguretat jurídica ni es produueixi cap confusió.

Així mateix, també és convenient que els òrgans legislatius o amb competència reglamentària facin un esforç per millorar la tècnica normativa i expressin les normes en un llenguatge sense ambigüïtats o imprecisions i comprensible per a qui les ha de complir.

La renovació del llenguatge jurídic és, doncs, una necessitat real per democratitzar la justícia, fer-la més transparent i acostar-la als ciutadans. Aquest procés ha desenvolupat un nou model de llenguatge jurídic més clar i transparent. Un model que es regeix pels principis de la formalitat i la funcionalitat, que es tradueixen en els documents en conceptes com ara la claredat, la senzillesa, la precisió, la concisió, el respecte o la correcció.

Aquest llenguatge jurídic modern ha de buscar, igualment, el respecte i la correcció en els tractaments. Cal tenir present que és l'Administració la que està al servei dels ciutadans i, per tant, la relació que cal establir-hi ha de ser igualitària, sense connotacions jeràrquiques. Per això és preferible utilitzar un llenguatge amb formes neutres i que no transmeti una idea de submissió.

En la fixació del llenguatge jurídic català cal tenir en compte també dos principis que hi incideixen directament: la identitat (la recuperació d'unes formes pròpies de la llengua) i la modernitat.

1

CRITERIS D'ESTIL DEL LLENGUATGE JURÍDIC

El llenguatge jurídic correspon a un **registre lingüístic** formal que es caracteritza per utilitzar una terminologia culta, tècnica i unívoca i una fraseologia específica, sobre la base de la llengua estàndard.

La redacció de textos jurídics es fonamenta en els principis de funcionalitat i objectivitat i en l'ús d'un llenguatge no sexista i no discriminatori.

1.1. PRINCIPI DE FUNCIONALITAT

Els textos jurídics han d'ésser funcionals: han de complir eficientment la funció que els correspon, per a la qual cosa han de ser entenedors, precisos, concisos i clars. La claredat i la senzillesa s'aconsegueixen fent servir expressions fàcils d'entendre. A vegades, és preferible que substituïm certs arcaismes, cultismes o expressions en llatí per altres de més planeres i usuals.

Una expressió confusa, amb formes complicades o amb imprecisions, pot dificultar la comprensió de text. Cal aplicar, doncs, aquests principis per garantir la seguretat jurídica i per guanyar en transparència.

1.1.1. LA PRECISIÓ

La terminologia i la fraseologia jurídiques són necessàries si volem expressar les idees amb precisió i sense ambigüïtats. Per tant, és preferible evitar expressions sinonímiques o polisèmiques. Amb la terminologia específica aconseguim que quan ens referim a un concepte o a una acció determinada s'entengui de manera inequívoca.

1.1.2. LA CONCISIÓ

Les expressions supèrflues o redundants i els verbs buits

El llenguatge jurídic ha d'ésser concís. Hem d'evitar les expressions supèrflues, redundants o buides de contingut. Les idees s'han d'expressar de la manera més simple i breu possible, sense que afecti la comprensió del text. Amb aquesta finalitat hem d'evitar també l'abús de frases amb oracions subordinades o amb una estructura innecessàriament complexa.

En els documents jurídics és habitual l'ús de verbs buits de significat (com *ara realitzar*, *procedir a*, *efectuar*, *dur a terme*, etc.) per introduir un substantiu. Sovint són formes que el redactor utilitza per inèrcia, però convé eliminar-les perquè només prenen sentit pel substantiu que les accompanya. En aquests casos és preferible substituir el verb buit per un altre format amb el substantiu adjunt, que farà la funció de verb principal.

D'acord, doncs, amb el principi de concisió, s'han d'evitar locucions semànticament buides o expressions imprecises.

- A l'objecte de procedir a la pràctica d'una diligència judicial a la Cúria de la Batllia d'Andorra.*
- A l'objecte de practicar una diligència judicial a la Cúria de la Batllia d'Andorra.*
- El batlle procedeix a obrir l'acte de judici.*
- El batlle obre l'acte de judici.*
- Us tramento el certificat de naixement perquè dugueu a terme la seva inscripció al registre corresponent.*
- Us tramento el certificat de naixement perquè l'inscrigueu al registre corresponent.*

De vegades, podem trobar dos verbs buits seguits, que podem substituir mitjançant el mateix sistema.

- Procediu a efectuar la pràctica de les diligències esmentades.*
- Practiqueu les diligències esmentades.*
- He de condemnar i condemno la persona acusada.*
- Condemno la persona acusada.*

Aquesta última fórmula (i d'altres com *ara he d'absoldre i absolc*, *he d'estimar i estimo*) és redundant, ja que se sobreentén que el batlle arriba a la decisió a partir dels fets i dels fonaments jurídics.

En altres casos semblants també direm: *absolc*, *estimo*, *desestimo*...

Les construccions nominals

La nominalització és un procés pel qual determinats verbs es transformen en substantius. En els documents judicials trobem sovint un excés d'aquest recurs, que cal evitar per tal com les nominalitzacions dificulten la comprensió del text. Podem resoldre l'abús de

construccions nominals transformant el substantiu en el verb o l'adjectiu corresponent, com per exemple:

- L'advocat va demanar l'aixecament de l'embargament i l'arxivament de les actuacions.*
- L'advocat va demanar que s'aixequés l'embargament i que s'arxivessin les actuacions.*
- El magistrat ha declarat la solvència de l'acusat.*
- El magistrat ha declarat que l'acusat és solvent.*

Longitud adequada de la frase

En llenguatge jurídic hi ha una tendència a construir frases amb una llargada excessiva, i això fa que el text sigui difícil d'entendre. Per evitar-ho cal fer servir correctament els signes de puntuació i els mots connectors. A més, també cal evitar la introducció d'informació supèrflua o l'ús de gerundis tot sovint incorrectes.

1.1.3. LA CLAREDAT

Expressions planeres i usuals

En el llenguatge jurídic modern es busca la claredat i la senzillesa dels textos per assegurar la comprensiibilitat del text. En aquest sentit, és preferible utilitzar expressions planeres i usuals i evitar els arcaïsmes i els tecnicismes que no siguin imprescindibles. De la mateixa manera, en general, s'han d'evitar els llatinismes, freqüents en el llenguatge jurídic, i substituir-los, sempre que sigui possible, per les formes catalanes equivalents.

- Nogensmenys, el batlle va condemnar l'acusat.*
- No obstant això, el batlle va condemnar l'acusat.*
- D'antuvi, cal esmentar que...*
- En primer lloc, cal esmentar que...*

Ordre lògic dels elements de la frase

Per facilitar la comprensió del text és preferible mantenir l'ordre lògic dels elements de la frase: subjecte, verb i complements. L'ordre dels elements a la frase es pot alterar de forma ocasional, però convé no fer-ho de manera sistemàtica.

- Tinc per presentat l'**anterior escrit** juntament amb l'informe pericial sol·licitat.
Uniu-lo al **correspondent rotlle**.
- Tinc per presentat l'**escrit anterior** juntament amb l'informe pericial sol·licitat.
Uniu-lo al **rotlle correspondent**.

- La part apel·lant impugna l'**esmentada sentència** al·legant una errònia valoració de la prova.
- La part apel·lant impugna la **sentència esmentada** al·legant una valoració errònia de la prova

Cal tenir en compte, però, que hi ha uns quants adjetius que se situen sempre davant del nom, com ara **pròxim**, **presumpte**, etc.

*La **pròxima** vista tindrà lloc dijous.*

*El **presumpte** culpable va negar els fets que se li imputaven.*

*En **primer** lloc parla l'acusació i, en darrer terme, la defensa.*

*Cal notificar-ho als **possibles** interessats.*

Els complements circumstancials de temps i de lloc, en canvi, són elements que es poden desplaçar dins la frase, sense que la claredat de la informació se'n ressentí, més aviat al contrari. En aquests casos funcionen com a marc:

El dia 3 d'abril del 2012 el batlle va dictar l'aute d'arxivament de les actuacions.

A més a més, és important tenir present que cal ordenar de forma lògica la informació del text en paràgrafs, de manera que en un document els paràgrafs responguin a unitats temàtiques coherents. Els paràgrafs també han de quedar ben identificats visualment.

1.2. PRINCIPI DE FORMALITAT

Els textos jurídics han de tenir un ton neutre i objectiu. Les formes de tractament que cal utilitzar varien segons qui sigui el redactor o el destinatari del document. Cal evitar l'ús de fòrmules d'afalac o submissió.

Tractaments personals

En llenguatge jurídic és preferible, en general, que el redactor faci servir la primera persona del singular o del plural, segons el cas, perquè quedi ben identificat el subjecte de l'acció. Cal evitar, doncs, formes impersonals en què s'expressen accions sense atribuir-les a una persona determinada:

- Se us fa avinent...*
- Us faig avinent...*

- es condemna, s'estima, es notifica...*
- condemno, estimo, notifico...*
- Així ho decideix, mana i signa l'Hble. Batlle.*
- Així ho mano i ho signo.*

Pel que fa al destinatari d'un document, en el llenguatge administratiu i jurídic la forma més acceptada en català és el tractament de vós, tant si és un escrit adreçat a un ciutadà com si és a una altra persona de l'Administració o d'una altra entitat. Els pronoms i les formes verbals que hi corresponen són els de la segona persona en plural. Amb aquesta forma s'eviten les ambigüïtats que es poden produir amb l'ús de vostè (3a persona singular), s'estalvia la distinció entre homes i dones, no té el to distant i formal del tractament de vostè, és una forma tradicional en català per a aquest tipus de funcions i és la que fa servir l'Administració andorrana.

- Li trameto la sentència.*
- Us trameto la sentència.*
- Li notifico la resolució anterior.*
- Us notifico la resolució anterior.*
- El cito perquè comparegui en aquesta Batllia.*
- Us cito perquè comparegueu en aquesta Batllia.*

En els documents en què l'emissor del document dona ordres perquè es resolgui un tràmit (en provisions, autes, etc.) convé utilitzar la forma imperativa del verb corresponent (citeu, notifiqueu, etc.), perquè la redacció esdevé més clara i directa. Així, direm:

- Citi's la persona esmentada.*
- Citeu la persona esmentada.*

Les fòrmules d'afalac o de submissió

És recomanable substituir, també, expressions que connoten submissió i afalagament per altres de més neutres. La relació entre l'Administració i els ciutadans, així com entre els òrgans i les persones, ha de ser respectuosa, neutra i objectiva.

- Per la present tinc l'honor de comunicar a Vostra Honorable Senyoria que en data d'avui aquesta Batllia ha acceptat la demanda.*
- Us comunico que en data d'avui aquesta Batllia ha acceptat la demanda.*

- Atentament sol·licito a S. S...
  - Us sol·licito que...
-
- Tinc l'honor de tramestre a V. I. l'exhort adjunt.
  - Us tramesto l'exhort adjunt.
-
- Us prego que tramestu a aquesta Batllia un certificat de les càrregues registrals de la finca.
  - Us demano que tramestu a aquesta Batllia un certificat de les càrregues registrals de la finca.

Els tractaments protocol·laris

Els tractaments protocol·laris són títols de cortesia que es donen a persones per la seva autoritat, càrec o categoria. En el llenguatge jurídic, aquests tractaments s'han utilitzat sovint de forma excessiva. Actualment, però, és preferible evitar aquest tipus de tractaments i reservar-los només per als documents solemnes o de tipus protocol·lari. No s'han d'atribuir a institucions o organismes.

- Molt Il·lustre Consell General, Molt Il·lustre Sindicatura, Honorable Comú.
- Consell General, Sindicatura, Comú.

En els documents jurídics aquests tractaments es poden mantenir en les dades del destinatari, com per exemple en el peu d'un ofici, però convé suprimir-los en el cos dels documents.

Les inicials dels tractaments protocol·laris s'escriuen amb majúscules, tant si utilitzem la forma sencera com l'abreujada.

M. I. Sr. Cap de Govern

Pel que fa al tractament de senyor/a, que és un tractament genèric, no pas protocol·lari, l'escriurem amb minúscula i sense abreujar si l'utilitzem dins del text. La forma abreujada, però, l'escriurem sempre amb majúscula inicial (Sr./Sra.). Ara bé, quan aquest tractament forma part d'un tractament protocol·lari s'escriu sempre amb majúscula, tant la forma sencera com l'abreujada.

La senyora Joana Casas ha comparegut davant del batlle.

Honorable Senyor Batlle

Hble. Sr. Batlle

Les formes en i na, com també els castellanismes don i doña, són incorrectes. Podem eliminar-los o bé substituir-los per la forma genèrica senyor/senyora.

Tot seguit, hi ha una llista dels principals tractaments protocol·laris estrangers i andorrans.

ELS TRACTAMENTS PROTOCOL·LARIS

TRACTAMENT	CÀRREC
Excel·lentíssim Senyor Excel·lentíssima Senyora Excma. Sr. / Excma. Sra.	ambaixador/a
Honorable Senyor Honorable Senyora Hble. Sr. / Hble. Sra.	battle conseller/a de comú cònsol major cònsol menor
Magnífic Senyor Magnífica Senyora Mgfc. Sr. / Mgfca. Sra.	fiscal
Molt Il·lustre Senyor Molt Il·lustre Senyora M. I. Sr. / M. I. Sra.	cap de Govern conseller/a general magistrat/ada ministre/a síndic/a subsíndic/a
Sa Excel·lència S. E. Excel·lentíssim Senyor Excel·lentíssima Senyora Excma. Sr. / Excma. Sra.	copríncep / coprincesa

PRINCIPALS TRACTAMENTS PROTOCOL·LARIS ESTRANGERS

TRACTAMENT	CÀRREC
Excel·lentíssim Senyor Excel·lentíssima Senyora Excma. Sr. / Excma. Sra.	alcalde/essa de l'Ajuntament de Barcelona i de Madrid ambaixador/a ambaixador/a francès/esa a l'estrange degà/ana del cos diplomàtic diputat/ada del Congrés espanyol

	ministre/a del Govern espanyol i del Govern portuguès president/a del Govern espanyol i del Govern portuguès fiscal superior del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya fiscal general de l'Estat espanyol president/a de l'Audiència Nacional espanyola president/a del Consell General del Poder Judicial espanyol president/a del Tribunal Constitucional espanyol president/a del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya president/a del Tribunal Suprem
Excel·lentíssim i Reverendíssim Senyor Excm. i Rvdm. Sr.	nunci apostòlic
Honorable Senyor Honorable Senyora Hble. Sr. / Honorable Sra.	conseller/a de la Generalitat de Catalunya, de la Generalitat Valenciana i del Govern de les Illes Balears cònsol degà/ana del cos consular
Il·lustríssim Senyor Il·lustríssima Senyora Im. Sr. / Im. Sra.	alcalde/essa de capitals de província espanyola i de grans ciutats magistrat/ada jutge/essa espanyol/a fiscal fiscal del Tribunal Suprem espanyol magistrat/ada d'audiència provincial espanyola magistrat/ada del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya president/a d'audiència provincial espanyola president/a de consell comarcal de Catalunya
Il·lustre Senyor Il·lustre Senyora I. Sr. / I. Sra.	diputat/ada del Parlament de Catalunya jutge/essa espanyol/a notari/ària espanyol/a lletrat/ada de l'Administració de justícia espanyola

Molt Honorable Senyor Molt Honorable Senyora M. H. Sr. / M. H. Sra.	president/a de la Generalitat de Catalunya, de la Generalitat Valenciana i del Govern de les Illes Balears president/a del Parlament de Catalunya i del Parlament de les Illes Balears
Senyor Ambaixador de... Senyora Ambaixadora de...	ambaixador/a francès/esa a l'estrange
Senyor + el càrrec corresponent Senyora + el càrrec corresponent	ministres, president/a del Senat, president/a de l'Assemblea, alcaldes, president/a del Consell d'Estat, prefecte... de França
Senyor President de la República Senyora Presidenta de la República	president/a de la República Francesa
Senyor Primer Ministre Senyora Primera Ministra	primer/a ministre/a francès/esa

1.3. EL LLENGUATGE NO SEXISTA

En la redacció de documents judicials cal ser especialment curós i evitar un ús sexista del llenguatge.

En aquest sentit, però, i com a principi general, cal tenir en compte que en català la forma masculina d'un terme representa, a més del gènere masculí, la forma genèrica o no marcada, amb la qual es fa referència als dos gèneres.

No obstant això, és cert que en determinats casos, com per exemple en documents de destinatari obert (textos normatius o formularis), pot ser preferible (segons el context) utilitzar alguns dels recursos que té la llengua per visibilitzar els dos gèneres i permetre que tant homes com dones se sentin plenament reflectits.

Alguns dels recursos que podem fer servir per evitar un eventual ús sexista de la llengua són els següents:

- La utilització del tractament de vós: El tractament de vós, habitual en el llenguatge administratiu i judicial català, té l'avantatge, respecte al tractament de vostè, que no fa distinció de gènere, perquè el nom de segona persona tampoc no en fa.
- La utilització puntual de paraules aglutinants:
el funcionariat (per *els funcionaris*), *la direcció* (per *el/la director/a*)

- La utilització de formes femenines de càrrecs, títols i professions sempre que n'hi hagi.
- Ús d'expressions neutres:
la persona acusada, la persona imputada
- Ús de la forma femenina i masculina a la vegada:
els advocats i les advocades
el secretari/la secretària
l'advocat/l'advocada

Cal ser molt curós a l'hora d'utilitzar alguns d'aquests recursos perquè sovint resulten artificiosos, enfarfeguen el text i el fan difícil de llegir, com per exemple quan es fa un abús de la forma persona (o persones) o un ús indiscriminat de paraules aglutinants, com ara la ciutadania en lloc de els ciutadans, el funcionariat en lloc de els funcionaris, etc.

2

ASPECTES GRAMATICALS

2.1. EL GERUNDI

El gerundi és una forma no personal del verb que pot ser simple (*disposant, establint, traslladant*) o composta (*havent disposat, havent establert, havent traslladat*).

El gerundi compost indica una acció anterior a la del verb principal i generalment té un caràcter temporal o causal.

Exemples:

Havent examinat les actuacions, el batlle dictarà sentència.

És a dir, el batlle dictarà sentència després d'haver examinat les actuacions.

Havent llegit el conveni regulador de la separació, el compareixent en ratifica el contingut.

És a dir, el compareixent ratifica el conveni després d'haver-lo llegit o bé perquè l'ha llegit i hi està d'acord.

El gerundi simple, en canvi, té altres funcions. En el llenguatge jurídic hi ha molta tendència a utilitzar-lo, però la majoria de vegades es fa de forma incorrecta. Per saber si un gerundi simple és correcte hem de tenir presents aquestes consideracions generals:

- Sol o amb complement, acostuma a formar una oració subordinada que fa la funció de complement adverbial de l'oració principal, és a dir, funciona com un adverbi, de la mateixa manera que el participi fa d'adjectiu i l'infinitiu, de substantiu:

*El batlle motiva la decisió **aplicant** l'article 76.2 de la Llei general penitenciària.
La batlle ha obert la sessió **llegint** l'acta.*

En aquesta funció, en què sol indicar la manera de dur a terme l'acció que expressa el verb principal, se'l pot identificar preguntant al verb principal: Com...? Com motiva la decisió el batlle? Com ha obert la sessió la batlle? La resposta és: aplicant l'article 76.2, llegint l'acta.

- El gerundi expressa una acció simultània o anterior en el temps a l'acció expressada en l'oració principal:

*El batlle jutja **valorant** els fets i els raonaments jurídics.
La secretària dona fe de les actuacions **signant** els documents judicials.*

Usos incorrectes del gerundi

El gerundi és incorrecte quan expressa una acció posterior a la del verb principal o que n'és la conseqüència (gerundi de posterioritat o de conseqüència).

- ☒ *La Policia va detenir el denunciat, instruint-se les diligències corresponents.*

L'acció d'instruir les diligències és posterior al fet de detenir la persona imputada, per la qual cosa el gerundi en aquest cas és incorrecte. Per evitar aquesta incorrecció, en comptes d'unir les accions amb un gerundi, podem fer-ho mitjançant la conjunció *i*, o bé amb algun signe de puntuació, i substituint el gerundi pel mateix verb en forma personal.

- ✓ *La Policia va detenir el denunciat **i es van instruir** les diligències corresponents.*
- ✓ *La Policia va detenir el denunciat. **Posteriorment**, es van instruir les diligències corresponents.*

En alguns casos poden ser aconsellables altres solucions, com ara l'ús de *per*, *per la qual cosa* o *com que* a començament de frase.

- ☒ *No hi va haver quòrum, quedant desconvocada immediatament la reunió de la junta de propietaris.*
- ✓ *No hi va haver quòrum, **per la qual cosa** la reunió de la junta de propietaris va quedar desconvocada immediatament.*

En aquest cas, com que l'acció expressada pel gerundi (*quedant desconvocada la reunió*) és conseqüència de l'acció expressada pel verb principal (*no haver-hi quòrum*), cal corregir-lo fent servir un altre tipus de construcció.

El gerundi és incorrecte quan coordina dues accions (gerundi copulatiu). El gerundi serveix per expressar una relació de subordinació respecte del verb principal, i no pas de coordinació. Si podem convertir l'oració de gerundi en una oració independent sense canviar el sentit inicial de tota la construcció, significa que ens trobem davant d'un gerundi copulatiu que cal corregir.

Per solucionar aquesta incorrecció cal separar clarament les dues frases, amb la conjunció *i* o bé amb un punt:

- ☒ *L'empresari va fugir amb els diners, detenint-lo la policia a l'aeroport.*
- ✓ *L'empresari va fugir amb els diners **i la policia el va detenir** a l'aeroport.*

- L'acusat va lligar la jove, **critant** aquesta, **acudint-hi** poc després la policia.
- L'acusat va lligar la jove; la noia **va cridar i la Policia va acudir-hi** poc després.
- La magistrada exhorta les parts que arribin a un acord amistós, **aconseguint conciliar-les en els termes següents**.
- La magistrada exhorta les parts que arribin a un acord amistós. **Aconsegueix conciliar-les en els termes següents**.
- Esbrineu el parador de la persona denunciada, **essent** el seu últim domicili coneut el carrer dels Cavallers, 1, de Canillo.
- Esbrineu el parador de la persona denunciada. El seu últim domicili coneut és al carrer dels Cavallers, 1, de Canillo.

En el llenguatge jurídic és molt freqüent utilitzar el gerundi per enllaçar accions judicials tan lligades que interpretem com a accions simultànies. Seria el cas, per exemple, de citar algú i advertir-lo dels drets que té, de notificar una resolució i fer saber els recursos que s'hi poden interposar, o bé d'estendre una testimoniança i inserir-ne l'original al llibre de registre. En realitat, però, es tracta d'accions consecutives, físicament impossibles d'executar alhora. Vegem-ne els exemples:

- Citeu l'acusat **advertint-lo** que si no compareix serà multat.
- Citeu l'acusat **i advertiu-lo** que si no compareix serà multat.

El gerundi és incorrecte quan té un valor especificatiu (gerundi especificatiu), en lloc d'explicatiu.

El gerundi té valor explicatiu, com un adverbi. És per això que no són correctes les construccions en què utilitzem el gerundi com un adjetiu amb valor especificatiu per complementar un nom, per exemple per especificar un tipus de document (*sentència condamnant, aute disposant...*). Aquests casos s'han de resoldre substituint el gerundi per un adjetiu qualificatiu (*absolutori, denegatòria...*), per una frase introduïda per un relatiu (*en què, que, en el qual, pel qual, mitjançant el qual...*) o bé per la construcció *per + infinitiu*. Cada context determinarà quina és la solució més adient.

- Sentència absolent** l'acusat
- Sentència **en què / en la qual / per la qual / mitjançant la qual s'absol** l'acusat
- Sentència **que absol** l'acusat
- Sentència **absolutòria**

- La batlle ha dictat un autè **ordenant** la reconstrucció dels fets.
- La batlle ha dictat un autè **que / en què / en el qual / pel qual / mitjançant el qual ordena** la reconstrucció dels fets.
- El magistrat ha dictat una resolució **requerint** a la sol·licitant que presenti la prova.
- El magistrat ha dictat una resolució **per requerir** a la sol·licitant que presenti la prova.
- El batlle ha dictat una resolució **en què / en la qual / mitjançant la qual requereix** a la sol·licitant que presenti la prova.

2.2. LA CONJUNCIÓ QUE

Cal mantenir la conjunció que en les construccions en què el verb principal expressa una petició, una voluntat o una decisió, com ara *demanar*, *sol·licitar*, *esperar*, *disposar*, etc.

- Sol·licito Ø s'admeti aquest escrit i les còpies i els documents que hi annexo.
- Sol·licito que s'admeti aquest escrit i les còpies i els documents que hi annexo.
- Demano Ø tingueu per presentat l'escrit de denúncia.
- Demano que tingueu per presentat l'escrit de denúncia.

2.3. L'ARTICLE

Usos incorrectes del gerundi

El llenguatge judicial té força tendència a suprimir els articles, sobretot darrere els verbs. Això convé evitar-ho perquè no hi ha cap motiu que justifiqui l'omissió de l'article.

- Trameteu ofici al Col·legi Oficial **de Procuradors** perquè nomenin un col·legiat del torn d'ofici.
- Trameteu **un ofici** al Col·legi Oficial de Procuradors perquè nomenin un col·legiat del torn d'ofici.
- Acredito que he lliurat còpia d'aquesta cèdula de citació a l'advocada.
- Acredito que he lliurat **una** còpia d'aquesta cèdula de citació a l'advocada.

Algunes formes sí que admeten l'omissió de l'article perquè ja han quedat fixades així: *dictar sentència*, *pronunciar sentència*, *complir condemna*, *prendre declaració*, *estendre acta*, *formular demanda / querella / denúncia*, *interposar recurs*, etc.

L'article castellà *lo*

En els documents judicials, de vegades trobem fòrmules com ara *el / allò + participi* que són un calc incorrecte de fòrmules castellanes amb l'article *lo* (*lo + participi*). Cal corregir-les per altres, com ara les que es mostren en aquests exemples:

- D'acord amb el disposat a l'article 160 del Codi de procediment penal, aquesta facultat s'ha d'exercir amb mesura.*
- D'acord amb el que disposa / D'acord amb l'article 160 del Codi de procediment penal, aquesta facultat s'ha d'exercir amb mesura.*
- D'acord amb allò regulat per l'article 39.3 de la Llei qualificada de la justícia, aquest Tribunal és competent per conèixer aquest plet.*
- D'acord amb el que regula / D'acord amb l'article 39.3 de la Llei qualificada de la justícia, aquest Tribunal és competent per conèixer aquest plet.*

2.4. PREFERÈNCIA PER LES FRASES EN VEU ACTIVA

Cal donar preferència a la veu activa, que posa en primer terme l'autor de l'acció del verb, el qual coincideix amb el subjecte grammatical de la frase. Les frases actives són més fàcils d'entendre, atès que respecten generalment l'ordre lògic de la frase (subjecte + verb + complements).

Les construccions passives, en canvi, posen en primer terme la persona o l'objecte sobre el qual recau l'acció del verb, que passa a ser el subjecte grammatical de la frase, i l'agent responsable de l'acció passa a un segon terme. Atès que són construccions que alteren l'ordre lògic de la frase i la naturalitat del discurs, és preferible evitar-les:

- El rotlle núm. 00035/2016 ha estat vist per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.*
- La Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia ha vist el rotlle núm. 00035/2016.*

Cal recordar que hi ha dos tipus de construccions passives: la passiva perifràstica i la passiva pronominal.

La passiva perifràstica

Es construeix amb el verb *ser* en forma personal i el participi del verb que ens interessa (*serà reconeguda, ha estat vist, va ser estimat*), que concorda en gènere i nombre amb el subjecte grammatical. El que era el complement directe de la frase activa esdevé subjecte de la passiva, i el que era subjecte de l'activa esdevé complement agent de

la passiva (introduït per la preposició *per*). El complement agent, doncs, expressa el responsable de l'acció del verb, i pot no aparèixer si no ens interessa explicitar qui és aquest responsable. Com ja hem avançat, aquesta conversió implica una alteració de l'ordre natural de la frase.

Frases actives:

El pèrit valora els danys.
subjecte   verb   complement directe

Frases passives perifràstiques amb complement agent:

Els danys són valorats pel pèrit.
subjecte   verb ser   participi   complement agent

Frases passives perifràstiques sense complement agent:

Els danys són valorats.
subjecte   verb ser   participi

La veu passiva pot ser útil en ocasions molt concretes, com ara les següents:

- Per ometre el responsable de l'acció:

Quan el meu client va agredir el denunciant eren les 3 de la matinada.

Quan el denunciant va ser agredit [pel meu client] eren les 3 de la matinada.

- Quan l'objecte en la versió activa és més rellevant que el subjecte i és millor invertir-ne l'ordre:

Els interessos particulars no poden limitar els drets fonamentals.

Els drets fonamentals no poden ser limitats pels interessos particulars.

- Amb subjectes llargs:

La llei escrita, el principi general de la diligència necessària i un sentit general de justícia o equitat exigeixen aquesta acció.

Aquesta acció és exigida per la llei escrita, pel principi general de la diligència necessària i per un sentit general de justícia o equitat.

La passiva pronominal

Es construeix amb un verb en veu activa en tercera persona, del singular o del plural, i el pronom es:

Es valoren els danys.

S'ha dictat aquesta resolució.

Tal com succeïa amb les construccions passives perifràstiques sense complement agent, aquest tipus de construccions és útil quan no ens interessa fer explícit l'autor de l'acció (ja sigui intencionadament o bé perquè no és una informació rellevant).

Usos incorrectes de la passiva pronominal

Atès que el que ens interessa amb l'ús de la passiva pronominal és, precisament, amagar o dissimular el responsable de l'acció (l'agent), en aquest tipus de construccions no podem fer explícit un complement agent. Si ens interessa fer constar el responsable de l'acció, hem de transformar la frase en activa.

- Per la representació de la part actora se sol·licita l'acumulació d'aquest procediment al segon.**
- La representació de la part actora sol·licita l'acumulació d'aquest procediment al segon.

- Un cop obert el judici, pel denunciant es manifesten els fets següents.**
- Un cop obert el judici, el denunciant manifesta els fets següents.

2.5. L'EXPRESIÓ DE LES OBLIGACIONS

El futur és un temps que expressa accions o estats que tindran lloc en un temps posterior i no serveix per expressar obligació. En català tenim diverses formes d'expressar les obligacions.

• Verb haver + de + infinitiu

- D'acord amb l'article 707 del CC, el full que contingui el testament **s'ha de posar** dins d'una coberta tancada i segellada.

• Cal + infinitiu / Cal que...

- La Llei estableix que **cal traslladar** les diligències prèvies a les parts acusadores. L'article 779.2 de la Llei determina que, en aquest supòsit, **cal trametre** les diligències al fiscal.

• L'imperatiu

- Publiqueu-ho** al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra mitjançant un edicte i **indiqueu-hi** la prohibició de fer pagaments a l'empresa fallida.

• El present d'indicatiu

De vegades, especialment en els textos normatius, la manera més adequada d'expressar una obligació i una possibilitat és recórrer al present.

- Les sentències que recaiguin en els judicis ordinaris seran apel·lables a ambdós efectes.*
- Les sentències que recaiguin en els judicis ordinaris són apel·lables a ambdós efectes.*
- Només seran vàlides les actuacions judicials, tant les orals com les escrites, fetes en la llengua oficial.*
- Només són vàlides les actuacions judicials, tant les orals com les escrites, fetes en la llengua oficial.*

Expressions de l'obligació incorrectes

• Ús del futur

En el llenguatge judicial és recomanable no utilitzar el futur per donar ordres, per tal de deixar clar el matís prescriptiu de la frase i evitar que sigui interpretada com una mera descripció del futur.

- Els acusats indemnitzaran l'empresa Boix, SL, amb la quantitat de 1.000 euros.*
- Els acusats han d'indemnitzar l'empresa Boix, SL, amb la quantitat de 1.000 euros.*

D'aquesta afirmació, però, no s'ha de desprendre que hagim de rebutjar el futur en la documentació jurídica, perquè aquest és el temps adient quan el que volem és constatar un fet que tindrà lloc més endavant, sense donar cap ordre a ningú:

Aquesta sentència **esdevindrà** ferma l'endemà de la notificació.

• Tenir que + infinitiu

Aquesta construcció no és normativa.

- Us comunico que teniu que posar en llibertat la persona indicada.*
- Us comunico que heu de posar en llibertat la persona indicada.*

• Ser precís i precisar

Aquestes formes no tenen sentit d'obligació ni de necessitat, sinó que només són correctes quan equivalen, respectivament, a 'ser exacte' (per exemple, aquest

mecanisme és precís) i 'determinar amb precisió' (per exemple, el notari ha precisat els termes de l'acord). Per expressar necessitat, doncs, s'ha d'utilitzar és necessari, cal + infinitiu o necessitar.

- És precís que presenteu aquesta cèdula en comparèixer a la Batllia.
  - És necessari / Cal que presenteu aquesta cèdula en comparèixer a la Batllia.

  - El perjudicat ha precisat un tractament mèdic per guarir-se de les lesions.
  - El perjudicat ha necessitat un tractament mèdic per guarir-se de les lesions.

• Deure + infinitiu

Expressa una probabilitat, i no pas una obligació. Si volem expressar una obligació, ho hem de fer utilitzant una de les formes d'obligació apuntades.

- ✗ L'advocat **deu ser** d'ofici.
  - ✓ L'advocat **ha de ser** d'ofici.

2.6. L'EXPRESIÓ DE LES CONDICIONS

En el llenguatge judicial hi ha moltes expressions que van lligades a l'acompliment de determinades condicions.

Quan la part de la frase que conté la condició s'expressa en present d'indicatiu, la part de la frase que conté la conseqüència s'expressa normalment en futur, i de vegades en present d'indicatiu:

Si no declareu la veritat, sereu multat.

Si no hi compareixeu, us afectarà el perjudici legal corresponent.

Si no hi **interposeu** cap recurs, aquesta resolució **esdevindrà** ferma.

condició	conseqüència
----------	--------------

En aquests casos, en què la part de la frase que conté la conseqüència s'expressa en futur o en present d'indicatiu, és incorrecte utilitzar el pretèrit imperfet de subjuntiu per expressar la condició:

- Si en el termini de 30 dies **cometéssiu** un nou delicte, la suspensió de la pena **quedarà** sense efecte.
  - Si en el termini de 30 dies **cometeu** un nou delicte, la suspensió de la pena **quedarà** sense efecte.

  - Si no **compareguéssiu** al judici, se us **declararà** en rebel·lia processal.
  - Si no **compareixeу** al judici, se us **declararà** en rebel·lia processal.

Si en la condició volem fer servir el pretèrit imperfet de subjuntiu, en la conseqüència hem d'utilitzar el condicional, i no pas el futur:

Si no compareguéssiu al judici, se us declararia en rebel·lia.

Ara bé, les frases que resulten de seguir l'estructura d'aquest exemple fan pensar en situacions menys factibles, més incertes, en què se subratlla el dubte que l'acció arribi a esdevenir-se.

Per tant, cal tenir en compte aquest matís i reservar aquestes construccions per a situacions en què realment vulguem expressar una acció de realització molt improbable.

2.7. EL COMPLEMENT DIRECTE

Sovint, sobretot quan el complement directe (CD) és un ésser animat, es tendeix a intercalar la preposició *a* entre el verb i el complement, però si el complement verbal és un CD no ha d'anar introduït per cap preposició, a diferència del complement indirecte, que sí que porta *a* o *per q.*

- Ningú no va veure als acusats forçant la porta d'entrada de l'establiment.

Ningú no va veure els acusats forçant la porta d'entrada de l'establiment.

Excepcionalment, la preposició *a* introduceix el complement directe en casos concrets:

- Davant d'un pronom personal fort (*mi, tu, ell/ella, nosaltres, vosaltres/vós, ells/elles, vostè/vostès, si...*).

El metge de guàrdia els va atendre **a ell** i la seva companya.

L'acusada em mirava **a mi** i jo la mirava **a ella**.

- Si el complement directe és *tothom*, *ningú*, *algú* i *altri*, i també *tots/totes* i *molts/moltes* quan són pronoms, es pot usar a per introduir-lo, tot i que és millor no trencar la norma general, si no és que cal desfer alguna ambigüitat.

✓ *L'agent de policia va entrar a l'establiment i no hi va trobar **ningú / a ningú**.*

*Cal avisar **tothom / a tothom**.*

- Quan s'expressa una idea de reciprocitat.

✓ *Es miraven l'un **a** l'altre.*

- Quan cal desfer alguna ambigüitat, com sol passar en algunes frases comparatives i amb alguns pronoms relatius i interrogatius.

✓ ***Qui / A qui** perseguia el policia?*

- Quan el complement directe apareix duplicat per un pronom feble de primera o segona persona del plural.

✓ *Sempre **ens** convoquen **als mateixos**.*

✓ ***Us** han esmentat **als que vau assistir a la reunió**.*

- Quan el complement directe és un quantificador amb valor pronominal. *Aquestes mesures afectaran **a molts**.*

✓ *La seva argumentació ha impressionat **a més de quatre**.*

- En casos d'alteració de l'ordre bàsic en què el complement apareix dislocat a l'esquerra o a la dreta de l'oració.

✓ ***A alguns professors** això els molesta.*

✓ *Ja els han avisat, **als alumnes**.*

- En construccions sense verb explícit.

✓ *Això afecta el país més que no pas **a la vostra família**.*

2.8. ELS PRONOMS EN I HI I L'ÚS DE MATEIX

Els pronoms *en* i *hi* ens ajuden a solucionar certs problemes de redacció del llenguatge judicial:

- **Eviten la repetició d'elements, perquè funcionen com a substituts.**

- Us envio adjunt l'edicte perquè el publiqueu al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra i us demano que ens envieu un exemplar del Butlletí en què aparegui.
- Us envio l'edicte adjunt perquè el publiqueu al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra i us demano que ens n'envieu un exemplar en què aparegui.

- **Eviten l'ús incorrecte del mot mateix i les seves variants.**

Els mots *mateix*, *mateixa*, *mateixos* i *mateixes* són incorrectes quan s'utilitzen amb valor pronominal per no repetir un substantiu ja esmentat. Per evitar aquesta incorrecció, podem substituir el substantiu que hauríem de repetir pels pronoms *en* i *hi*.

- La testimoni va veure que els acusats s'embrancaven en una discussió, però desconeix els detalls **de la mateixa**.
- La testimoni va veure que els acusats s'embrancaven en una discussió, però **en** desconeix els detalls.

De tota manera, no sempre podrem resoldre aquest problema amb l'ús dels pronoms *en* i *hi*. Sovint haurem de fer servir altres recursos, com ara amb l'ús de pronoms febles, relatius, amb un possessiu o amb un demostratiu:

- Expediu una testimoniança d'aquesta resolució i lliureu la mateixa al perjudicat.
- Expediu una testimoniança d'aquesta resolució i lliureu-la al perjudicat.
- El condemnat hi ha interposat un recurs d'apel·lació. En el mateix, exposa novament els fets.
- El condemnat hi ha interposat un recurs d'apel·lació en què / en el qual exposa novament els fets.

De vegades, n'hi ha prou eliminant la forma *mateix*:

- Un cop admesa la demanda, es va traslladar la mateixa a la part contrària.
- Un cop admesa la demanda, es va traslladar a la part contrària.

• **Eviten un ús excessiu d'adjectius possessius**

- Atès que la persona condemnada no ha pagat la multa corresponent, queda subjecta a la responsabilitat personal subsidiària que aquesta Batllia determini. Amb aquesta finalitat, és procedent disposar el seu empresonament.
- Atès que la persona condemnada no ha pagat la multa corresponent, queda subjecta a la responsabilitat personal subsidiària que aquesta Batllia determini. Amb aquesta finalitat, és procedent disposar-ne l'empresonament.

3

ASPECTES CONVENCIONALS

Per fer un document cal respectar uns requisits formals determinats, que molt sovint són qüestions convencionals.

Aspectes formals dels documents, com ara el lloc on se situen les dades del receptor i del destinatari, si els cognoms s'escriuen amb totes les lletres en majúscules, si el càrrec de la persona es posa abans o després del nom en la signatura, entre molts altres, depenen sobretot de la tendència, de la tradició, de la imatge corporativa d'una empresa o institució o senzillament dels gustos de cadascú. Per això, aquest tipus de qüestions formals no són estrictament normatives, ni en la forma ni en el contingut. Són només una possibilitat d'expressar-se.

En canvi, és important que una mateixa persona o institució que emet un document sigui coherent amb l'estil triat. En tot cas, el més important és la claredat en l'estil, la correcció i l'adequació al registre.

3.1. EXPRESSIÓ DE LA DATA

L'expressió de la data ha de contenir la localitat on es redacta el document, seguida del dia, el mes i l'any.

Cal tenir en compte el següent:

- La localitat i la data no van precedides de preposició.
- Els mesos s'escriuen amb minúscula.
- El dia i l'any s'escriuen amb xifres, no pas amb lletres, i l'any va precedit d'article.
- No s'ha de posar punt a l'any entre els milers i les centenes, ni tampoc al final de la data.
- El lloc on situem la data varia segons el tipus de document de què es tracti.

Exemples:

Andorra la Vella, 12 de juliol del 2016

Encamp, 24 de novembre del 2016

3.2. TIPUS DE LLETRA

El llenguatge jurídic requereix una formalitat en el contingut, en la forma i en l'estil. En aquest sentit, el tipus de lletra i l'estil tipogràfic s'han de correspondre amb el nivell de

formalitat que el document requereix. Així, en un document judicial optarem per estils de lletra neutres com ara Helvetica, Arial, Times, Verdana o similars i n'evitarem altres més adequats a altres registres.

3.2.1. LLETRA RODONA

La rodona, també anomenada *rodona fina* i *normal*, és la lletra de forma circular i dreta, utilitzada de manera habitual en la composició de textos. S'escriu per designar organismes, entitats, empreses, institucions públiques o privades, congressos, marques, etc., tant si tenen una denominació en català com si és en una altra llengua.

En un text escrit en cursiva, s'utilitza per representar algun element que s'hauria d'escriure en cursiva.

S'escriu:

- A les sigles: ONU, BOPA, TSJ.
- Per designar les lleis, els reglaments i qualsevol altre text legal: Llei qualificada del Tribunal Constitucional, Llei qualificada de la justícia, disposició addicional.
- A dins un text en cursiva, les expressions que normalment s'escriuen en cursiva, com per exemple: *Els textos es poden consultar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.*

3.2.2. LLETRA CURSIVA

La cursiva, que és la lletra d'impremta inclinada a la dreta i que imita més o menys la lletra manuscrita, serveix per destacar una lletra, una paraula, una frase o un fragment dins un text escrit en rodona. Si el text està escrit en cursiva, aquests elements s'han de destacar en lletra rodona o bé entre cometes simples, segons els casos.

És la lletra que fem servir en aquests casos:

- Als títols de llibres, obres de teatre, pel·lícules i obres d'art:

Pyrene

La senyoreta Keaton i altres bèsties

- Als títols de revistes, diaris i altres publicacions periòdiques:

Diari d'Andorra

Butlletí Oficial del Consell General

- A les expressions estrangeres no catalanitzades:

Roba prêt-à-porter

Un workshop sobre economia andorrana

- A les locucions llatines no catalanitzades:

de facto

de iure;

ex aequo

ex cathedra

ad hoc

- Àlies, sobrenoms, pseudònims i malnoms:

el Vaquilla

Avel·lí Artís Gener, Tísner

Caterina Albert, Víctor Català

- En quadres, als encapçalaments, per tal de diferenciar el concepte del contingut:

Proves de l'Andorra Ultratrail	Distància	Desnivell
Ronda dels cims	170 km	13.500 m D+
Marató dels cims	42,5 km	3.000 m D+
Solidaritrail	10 km	750 m D+

3.2.3. LLETRA NEGRETA

La negreta és un tipus de lletra amb el traç més gruixut que les altres. La seva funció és permetre la localització immediata d'una paraula dins un text. Com que queda molt remarcada en el text, s'ha d'utilitzar amb molta prudència per destacar informació concreta. Si se n'abusa, perd el sentit de la seva funció.

3.3. LES MAJÚSCULES I LES MINÚSCULES

Tot seguit presentem una sèrie de criteris per aplicar correctament les majúscules i les minúscules en el llenguatge jurídic.

PERSONES

Professions i càrrecs oficials

S'escriuen amb minúscula inicial.

*batlle
bisbe
cap de Govern
cònsol major
cònsol menor
copríncep/coprincesa
fiscal general
magistrat/ada
manador/a
síndic/a
subsíndic/a*

Tractaments protocol·laris

S'escriuen amb majúscula inicial, tant si es tracta de les formes plenes com de les abreujades.

*Excel·lentíssim Senyor Copríncep
Honorable Senyora Cònsol
Molt Il·lustre Senyor Ministre d'Economia*

Tractaments no protocol·laris

Els tractaments no protocol·laris que precedeixen els noms propis de les persones s'escriuen amb minúscula inicial, tret que formin part del tractament protocol·lari o que n'utilitzem la forma abreujada.

el senyor Vives, la Dra. Comas

INSTITUCIONS, ORGANISMES I ENTITATS

Nom propi d'institucions, organismes i entitats

Cal escriure amb majúscula la primera lletra de tots els noms i adjetius que formen part de la denominació.

*Crèdit Andorrà
Batllia d'Andorra
Consell General
Consell Superior de la Justícia
Fons Andorrà de Garantia d'Automòbils Forces Elèctriques d'Andorra
Govern
Registre Civil
Tribunal Constitucional
Tribunal dels Drets Humans
Tribunal Superior de Justícia
Universitat d'Andorra*

Òrgans de gestió

Els òrgans de gestió de les institucions, organismes i entitats s'escriuen amb majúscula inicial.

*el Ministeri d'Ordenament Territorial
el Departament de Recursos Humans
Centre Penitenciari de la Comella*

TEXTOS I DOCUMENTS

Textos normatius

Cal escriure amb majúscula només la paraula que encapçala la denominació de la llei, el reglament, el tractat, etc., encara que l'abreviació s'escrigui amb majúscula.

*Codi civil, Codi penal
Convenció de Viena sobre relacions diplomàtiques
Llei general de les finances públiques
Llei qualificada de la justícia
Llei de regulació del sistema financer
Declaració universal dels drets humans*

En canvi, si en parlem d'una manera genèrica o plural, els escriuem amb minúscula.

Les lleis penals estableixen la gradació de les penes.

Documentació jurídica

El nom dels documents jurídics s'escriu amb minúscula, sempre que no es tracti d'una sentència concreta.

*el recurs contenciós administratiu
la demanda del senyor Vidal
un ofici en què es demana l'informe pericial
La Sentència 25/2016.*

Parts de documents o textos legals

Les parts genèriques dels documents o textos legals s'escriuen amb minúscula inicial.

*l'article 4 del Codi civil
el preàmbul, l'exposició de motius*

Publicacions periòdiques

Escrivim amb majúscula tots els elements que componen el nom de les publicacions periòdiques.

*la revista Llengua i Dret
Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*

Documents acreditatius

Els hem d'escriure amb minúscula, encara que les abreviacions corresponents vagin amb majúscula.

*el passaport
el carnet de conduir*

Tràmits i procediments judiciais

S'escriuen amb minúscula.

*les diligències prèvies 23/2016
el judici monitori
les actuacions 88/2016*

NOMS DE LLOC

Topònims

Els noms de lloc s'escriuen amb majúscula.

*Andorra la Vella
Encamp*

Topònims amb article

L'article dels noms de lloc en català s'escriu en minúscula i fa les contraccions normals de l'article amb altres partícules.

*Els fets es van produir a la Massana
Té una casa al Tarter*

Noms de divisions territorials

Cal escriure amb minúscula els noms comuns que defineixen divisions en el territori.

La parròquia de Canillo

Noms d'accidents geogràfics i altres noms de lloc

La majoria de noms d'accidents geogràfics o de lloc estan formats per una paraula de tipus genèric i un complement (preposicional o adjetival). Aquest nom genèric s'ha d'escriure amb minúscula inicial.

*la vall d'Incles
l'estany d'Engolasters
el pic del Comapedrosa
port d'Envalira*

Carrers, places i altres vies

Cal escriure amb minúscula la designació genèrica que acompaña el nom propi del lloc (carrer, plaça, ronda, etc.), tant si es tracta de les formes plenes com de les abreujades.

Edificis

avinguda Meritxell
la carretera de l'Obac
el carrer Fiter i Rossell

Naturalment, però, si comencem una línia a part, la designació de la via ha d'anar amb majúscula, tant si es tracta de les formes plenes com de les abreujades.

Av. Meritxell, 10

Dependències d'edificis

Comú d'Andorra la Vella
Hospital Nostra Senyora de Meritxell
Casa de la Vall

La designació genèrica de dependències d'edificis s'escriu amb minúscula.

la sala de vistes
la sala d'actes de l'edifici

Tot i que els noms propis de persona s'escriuen amb majúscula inicial tant al nom com als cognoms, en els textos jurídics es pot escriure el nom amb majúscula inicial i els cognoms sencers amb majúscules per diferenciar-los clarament.

3.4. LES ABREVIACIONS

Una abreviació és la reducció gràfica d'un mot o d'un grup de mots. L'ús de les abreviacions s'ha de limitar a determinades situacions: són apropiades per a casos en què cal comprimir el text (capçaleres, peus de documents, llistes, carpetes, etc.) i també són un mitjà per no haver de repetir determinades formes, sovint llargues, que apareixen en els textos jurídics, com ara títols de textos normatius, noms d'institucions, etc. En general, si s'ha d'utilitzar una abreviació que pot ser desconeguda pel receptor, cal desplegar-la entre parèntesis el primer cop que aparegui. Hi ha tres tipus d'abreviacions: abreviatures (pàg.), sigles i acrònims (CASS) i símbols (h).

Com a criteri general, s'ha d'évitar l'ús d'abreviacions.

Les abreviatures

L'abreviatura és l'escurçament d'una paraula, per supressió (quan eliminem les lletres de la part final) o per contracció (quan suprimim lletres de l'interior).

dept. per departament

núm. per número

S'indica amb un punt o una barra, i en alguns casos amb un dels dos signes indistintament (c. o c/).

Quan no estan establertes, es formen amb un punt situat davant la primera vocal de la síl·laba a partir de la qual s'escurça el mot.

• **secc.** → secció

Les abreviatures segueixen les regles d'ortografia com en una paraula normal. Per tant, s'escriuen amb majúscula inicial només si es troben després d'un punt o a inici de línia. També s'escriuen amb majúscula inicial, sempre, les formes abreujades dels noms de persona (M. per Maria), dels tractaments genèrics (Sr./Sra./Srs./Sres. i Dr./Dra.) i dels tractaments protocol·laris (Hble., Im., etc.).

Així mateix, si el mot sencer porta accent, l'abreviatura el conserva (àt. per àtic). A més, les abreviatures s'apostrofen, si escau, com ho faríem si es tractés d'un mot sense abreujar.

L'abreviatura dels dies de la setmana també segueix un criteri particular, perquè es forma amb la primera lletra del mot (d), que és comuna a tots, i una segona lletra pròpia (internal) que la diferencia de la resta i, per tant, permet identificar-la.

dl. dilluns

dt. dimarts

dc. dimecres

dj. dijous

dv. divendres

ds. dissabte

dg. diumenge

Les sigles i els acrònims

Les sigles són les abreviacions que es formen amb majúscules, generalment amb les inicials dels substantius i adjetius de la denominació que representen. Aquest recurs gràfic ens estalvia de repetir el sintagma sencer cada vegada al llarg del text.

LQRC (Llei qualificada del Registre Civil)

Els acrònims es formen més lliurement, amb la intenció de poder ser llegits per síl·labes, com un mot.

SCOOP (Societat Cooperativa)

Les sigles i els acrònims s'escriuen amb majúscules, sense deixar espais en blanc entre les lletres i sense marcar la suspensió de lletres i mots amb punts.

BOPA (*Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*)

Quan tenen sis lletres o més, només s'ha d'escriure amb majúscula la primera lletra (per exemple, **Conava**) sempre que la sigla o l'acrònim sigui llegible (**CTRASA**).

Els símbols

Un símbol és un signe gràfic que representa una paraula, un sintagma o un valor, fixat per organismes competents en la matèria, sovint internacionals.

No porten punt final per marcar l'escurçament, no admeten la marca de plural, la majoria s'escriuen en minúscula i són invariables.

km (kilòmetre/s)

les 14 **h** (les 14 hores)

% (tant per cent)

LLISTA D'ABREVIACIONS

Per conceptes

A

a l'atenció de	a/
addicional	add.
administració	adm.
adreça electrònica	a/e
advocat / advocada	adv.
agent	ag.
agost	ag.
àlies	(a)
amb còpia	a. c.
Ambaixada d'Andorra	AA
Ambaixada d'Espanya	AE
Ambaixada de França	AF
Ambaixada de Portugal	AP
Andorra	AND
Andorra la Vella	AV And.
ante meridiem	a. m. am
apartat	apt.
aproximadament	aprox.
article	art.
arxiu	arx.
Arxiu Històric Nacional	AHN
Arxiu Nacional d'Andorra	ANA
Associació de Bancs Andorrans	ABA
Associació d'Importadors de Vehicles d'Andorra	AlVA
atentament	att.
àtic	àt.
audiència provincial	AP
autoritzat / autoritzada	autzat. / autzada.
auxiliar	aux.

avinguda

av.

B

baixada	bda.
baixos	bxs.
Banc Sabadell d'Andorra	BSA
Banca Privada d'Andorra	BPA
Batllia d'Andorra	BA
Butlletí Oficial de l'Estat	BOE
Butlletí Oficial de Consell General	BOCG
Butlletí Oficial del Principat d'Andorra	BOPA
Butlletí Oficial de la Província	BOP
Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya	BOPC

C

Caixa Andorrana de Seguretat Social	CASS
Cambra de Comerç, Indústria i Serveis	CCIS
Canillo	C
cantonada	cant.
capítol	cap.
caporal	cpl.
carrer	c. c/
carretera	ctra.
centilitre	cl
cèntim	ct.
centímetre	cm
Centre d'Accolliment d'Infants	CAI
centre de salut mental	CSM
centre de serveis socials	CSS
centre penitenciari	CP
cinquè	5è

cinquena	5a	decret	D
cinquenes	5es		d.
cinquens	5ns	decret legislatiu	DLEG
Codi de procediment penal	CPP	decret llei	DL
codi d'identificació personal	CIP	departament	dept.
codi d'identificació fiscal	CIF	departament d'atenció especialitzada	DAE
Codi penal	CP	derogació	derog.
codi postal	CP	derogat / derogada	derog.
comarca	com.	derogatori / derogatòria	derog.
comissaria	com.	desembre	des.
Comissió Nacional Andorrana per a la Unesco	CNAU	després del que hi ha escrit	p. s. PS
companyia	cia.	després del migdia	p. m.
compte corrent	c/c cte. ct.	destinatari / destinatària	dest.
comunitat autònoma	CA	dia	d
Comunitat Europea	CE	<i>Diari d'Andorra</i>	Dd'A
Confederació Empresarial Andorrana	CEA	<i>Diari Oficial de les Comunitats Europees</i>	DOCE
confronteu [ho amb]	cf. cfr.	<i>Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya</i>	DOGC
Consell General	CG	dijous	dj.
Consell General del Poder Judicial	CGPJ	dilluns	dl.
Consell Superior de la Justícia	CSJ	dimarts	dt.
Constitució espanyola	CE	dimecres	dc.
Convenció europea dels drets humans	CEDH	direcció general	dir. gral. DG
Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals	CEPDHLF	disposició addicional	DA
Crèdit Andorrà	CA	disposició derogatòria	DD
D		disposició final	DF
decilitre	dl	disposició transitòria	DT
decímetre	dm	dissabte	ds.
Declaració universal de drets humans	DUDH	districte postal	DP
		diumenge	dg.
		divendres	dv.
		doctor / doctora	Dr. / Dra.
		document nacional d'identitat	DNI

dret	dt.
dret administratiu	d. a.
dret civil	d. c.
dret canònic	d. can.
dret comunitari	d. com.
dret constitucional	d. const.
dret dinàstic	d. din.
dret financer	d. fin.
dret hipotecari	d. hip.
dret internacional	d. int.
dret internacional públic	DIP
dret laboral	d. lab.
dret mercantil	d. m.
dret natural	d. nat.
dret nobiliari	d. n.
dret penal	d. p.
dret polític	d. pol.
dret processal	d. proc.
dreta	dta.
duplicat	dcat.

E

Empresa Familiar Andorrana	EFA
Encamp	E
en el lloc citat	loc. cit.
en el mateix lloc	ibid.
en funcions	e. f.
entitat	ent.
entresol	entl.
equip d'observació i tractament	EOT
equip de delinqüència organitzada i antidrogues	EDOA
és a dir	i. e.
escala	esc.
Escaldes-Engordany	EE
Escola Andorrana	EA

esquerre / esquerra	esq.
est	E
est-nord-est	ENE
est-sud-est	ESE
etcètera	etc.
euro	€ EUR
Excel·lentíssim Senyor / Excel·lentíssima Senyora	Excm. Sr. / Excma. Sra.
Excel·lentíssims Senyors / Excel·lentíssimes Senyores	Excms. Srs. / Excmes. Sres.
Excel·lentíssim/a i Reverend Senyor	Excm. i Rvnd. Sr.
excepte	exc.
exemple	ex.
expedient	exp. expt.

F

factura	fra.
febrer	febr.
finca	fca.
fiscal general	f. gral.
Fiscalia General	FG
foli	f. F f/
fonament jurídic	FJ
Forces Elèctriques d'Andorra	FEDA
franqueig a destinació	FD

G

gener	gen.
general	gral. gen.
Generalitat de Catalunya	GC
generalment	gener.

gir postal	GP	impost general indirecte	IGI
gir telegràfic	GT	impost sobre la renda de les persones físiques	IRPF
Govern	gov.	impost sobre la renda dels no-residents fiscals	IRNR
governador / governadora	gov.		
gram	g	impost sobre les plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries	PLV
grau	°		
Grup Parlamentari	GP		

H

habitant	h. hab.	impost sobre societats	IS
habitualment	habit.	impost sobre transmissions patrimonials immobiliàries	ITP
hectàrea	ha	impremta	impr.
hectogram	hg	incapacitat laboral transitòria	ILT
hectolitre	hl	incapacitat temporal	IT
hectòmetre	hm	incorporat / incorporada	inc.
Honorable	Hble.	índex de preus de consum	IPC
Honorable Senyor / Honorable Senyora	Hble. Sr. / Hble. Sra.	indústria	ind.
hora	h	inferior	inf.
Hospital Nostra Senyora de Meritxell	HNSM	informació	inf.
		informe	inf.
		inspecció	insp.
		inspecció tècnica de vehicles	ITV
		Institut d'Estudis Andorrans	IEA

I

i altres (et alii)	et al.	instrucció (doc.)	I
ídem	íd.	Institut Nacional Andorrà de Finances	INAF
Il·lustre	I.	interès	int.
Il·lustríssim/a	Im. / Ima.	interí / interina	int.
Il·lustre Senyor / Il·lustre Senyora	I. Sr. / I. Sra.	interior	int.
Il·lustres Senyors / Il·lustres Senyores	I. Srs. / I. Sres.	internacional	int. internac.
Il·lustríssim Senyor / Il·lustríssima Senyora	Im. Sr. / Ima. Sra.	intervenció	interv.
Il·lustríssims Senyors / Il·lustríssimes Senyores	Ims. Srs. / Imes. Sres.	interventor/ interventora	interv.
import	imp.	intestat	int.
impost	impt.	introducció	intr.
		invalidesa permanent	IP
		ítem	ít.
		item	it.

J

juliol	jul.
junta de govern	j. de gov.
junta de règim i administració	JRA
junta directiva	j. dir.
jurídic / jurídica	jur.
jurisprudència	jurispr.
justícia	just.
Justícia Democràtica	JD

L

laborable	lab.
la meva factura	m/fra
la meva lletra	m/l
la meva remesa	m/r
la nostra factura	n/fra
la nostra lletra	n/l
la nostra ordre	n/o
la nostra remesa	n/r
limitat/ limitada	ltat. / ltda.
litre	l L
Llei	L
Llei orgànica	LO
Llei qualificada	LQ
Llei qualificada d'educació	LQE
Llei qualificada de la justícia	LQJ
Llei qualificada de la nacionalitat	LQN
Llei qualificada del règim electoral i del referèndum	LQRE
Llei qualificada del Registre Civil	LQRC
Llei qualificada del Tribunal Constitucional	LQTC
Llettra de canvi	l
Llettra de crèdit	l/cr

llibre

ll.

lligall

llig.

loco citato

loc. cit.**M**

Magnífic/a	Mgfc. / Mgfca.
Magnífic/a Senyor/a	Mgfc. Sr. / Mgfca. Sra.
manuscrit	ms.
marca registrada	®
Massana, la	M
màxim / màxima	màx.
mercaderia	merc.
mercantil	merc.
metre	m
metre cúbic	m³
metre quadrat	m²
milió	M
milió d'euros	MEUR M€
mil·lèsim / mil·lèsima	mil·L
mil·ligram	mg
mil·ilitre	ml
mil·límetre	mm
mínim / mínima	mín.
Ministeri de Justícia	MJ
minut	min ,
modificació	mod.
	M. Hble. Sr. / M. Hble. Sra.
Molt Honorable Senyor/a	M. I. Sr. / M. I. Sra.
	mpal.
Molt Il·lustre Senyor/a	
municipal	

N

nacional	nac.
Nations Unides	NU / ONU
negatiu	neg.
negociat	neg.
nombre	nre.
nominal	nom.
nominatiu	nom.
<i>non nomine</i>	n. n. NN
nord	N
nord-est	NE
nord-nord-est	NNE
nord-nord-oest	NNO
nord-oest	NO
nostre/a	ntre. / ntra.
nota	n.
notari / notària	not.
novembre	nov.
número	n. núm.
número d'identificació fiscal	NIF
número de registre tributari	NRT

O

obligatori / obligatòria	oblig.
observació	obs.
octubre	oct.
oest	O
ofici	o.
opuscle	op.
Ordino	O
ordre	O o.
ordre de pagament	OP
ordre ministerial	OM

Organització de les Nacions Unides

ONU

Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura

Unesco

Organització Internacional de la Policia Criminal

Interpol

Organització Internacional de Normalització

ISO

Organització Mundial de la Salut

OMS

Organització Mundial del Comerç

OMC

organització no governamental

ONG

P

pagament	pag.
pagaré	p/
pàgina	p. pàg.
paràgraf	par. ¶ §
parcel·la	parc.
Parlament Europeu	PE
Parlament, parlamentari	parl.
passatge	ptge.
passeig	pg.
per abonar en compte	p. a. en cte.
per absència	p. a. p. abs.
per autorització	p. aut. p. a.
per cent	%
per compte de	p/c
per delegació	p. d.
per exemple	p. ex. p. e.
per extensió	p. ext.
per ordre	p. o.

per poder	p. p.	quart	4t
pesseta	pta. PTA	quarta	4a
pessetes	ptes. PTA	quartes	4es
placeta	plta.	quarts	4ts
plaça	pça. pl.	quilogram	kg
planta	pl.	quilòmetre	km
població	pobl.	R	
poder judicial	PJ	Ràdio i Televisió d'Andorra	RTVA
polígon	pol.	rambla	rbla.
porta	pta.	Raonador del Ciutadà	RC
Portal	ptal.	referència	ref.
<i>post meridiem</i>	p. m.	referència meva	r/m
<i>post scriptum</i>	p. s. PS	registre	reg.
postdata	p. d. PD	Registre Civil	RC
prefectura	pref.	reglament	regl.
preu de venda al públic	PVP	reglamentació	regl.
primer	1r	reial decret	RD
primera	1a	reial decret legislatiu	RDLEG
primeres	1es	reial decret llei	RDL
primers	1rs	reial ordre	RO
principal	pral.	remitent	rnt.
principi	princ.	resolució	res. R
procurador / procuradora	proc.	respectivament	resp.
proppassat / proppassada	ppt. / ppda.	riera	ra.
propvinent	pvt.	ronda	rda.
província	prov.	S	
pròxim	pròx.	Sa Excel·lència	S. E.
pujada	pda.	Sa Majestat	S. M.
punt quilomètric	PK PQ	Sant Julià de Lòria	SJL
Q		Sa Santedat	S. S.
quadruplicat	quadr.	Sa Senyoria	S. S.

secretaria general	SG	societat limitada	s. l.
segon (temps)	s “	soterrani	SL
segon (ordre)	2n	subtítol	sot.
segona	2a	sud	subt.
segones	2es	sud-est	S
segons	2ns	sud-oest	SE
següent	seg. s.	sud-sud-est	SO
Seguretat Social	SS	sud-sud-oest	SSE
sense còpia	s. c.	sumari	SSO
sense data	s. d. s/d	superior/a	sum.
sense dia	s. d.	suspensió	sup.
sense número	s/n s/núm.	suspensió de pagaments	susp.
sentència	S		s. p.
senyor / senyora	Sr. / Sra.		
senyors / senyores	Srs. / Sres.		
Servei Andorrà d'Atenció Sanitària	SAAS		
setembre	set.		
signatura	sign.		
Sindicat Andorrà de Treballadors	SAT		
Sindicat de Personal Adscrit a l'Administració General	Sipaag		
sine data	s. d.	terme municipal	t. m.
sine die	s. d.	testament	TM
sobreàtic	s/àt	text refós	t.
societat	soc.	títol	TR
societat anònima	s. a. SA	titular	tít.
	s. coop.	tom	tit.
societat cooperativa	SC	total	t.
	SCOOP	transferència	tot.
societat de responsabilitat limitada	SARL	travessera	transf.
		travessia	trav.
		tribunal	trv.
		Tribunal Constitucional	trib.
			TC

Tribunal de Batlles	TB
Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees	TJCE
Tribunal Internacional de Justícia	TIJ
Tribunal Militar Internacional	TMI
Tribunal Penal Internacional	TPI
Tribunal Superior de Justícia	TSJ
Tribunal Suprem	TS
triplicat	trip.

U

Unió Duanera	UD
Unió Europea	UE
Unió Sindical d'Andorra	USDA
Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra	Uifand
universal	univ.
urbanització	urb.
urgent	urg.

V

valor	v/
Vall Banc	VB
vegeu (vide o videte)	veg. v. vid.
vegeu més amunt (<i>vide supra</i>)	v. s.
vegeu també	v. t.
venciment	venc.
venedor/a	ven.
via	v.
viceversa	vv.
vist i plau	v. i p. VP
volum	vol.

X

xec	x.
-----	-----------

4

EXPRESIÓ DELS NOMS DE LLOC ANDORRANS

Per escriure els noms de lloc, cal tenir en compte el següent:

Els articles que formen part d'un nom de lloc s'escriuen amb minúscula i fan les contraccions normals de qualsevol article amb les preposicions *a*, *de* i *per*:

per la carretera del Serrat
van a esquiar al Pas de la Casa
va tenir l'accident a Ordino
va anar fins a la Massana

Com a norma general, els noms genèrics o comuns que designen els accidents geogràfics o llocs geogràfics s'escriuen amb minúscula inicial.

barranc del Carcabanyat (la Massana)
bosc de Paüelles (Encamp)
cap dels Clots (Canillo)
cova de l'Óssa (Sant Julià de Lòria)
estany del Cubil (Encamp)
estret de l'Angonella (Ordino)
feixes de l'Àrtic (Sant Julià de Lòria)
font de Cantallops (la Massana)
obaga del Bony (Escaldes-Engordany)
prats de Comaubaga (Ordino)

Els noms genèrics de l'apartat anterior (barranc, bosc, cap, cova, etc.) s'escriuen en majúscula quan són usats com a nom propi de lloc, com ara en els exemples següents:

barranc del Clot d'Aixades (Canillo)
bosc del Prat de l'Estel (la Massana)
camí de Torrent Forcat (Sant Julià de Lòria)
canal de la Font de l'Angleveta (la Massana)

El genèric també pot formar part de l'expressió que dona nom a una comarca, com per exemple, *Solà d'Engordany* (Escaldes-Engordany).

La forma de tots els topònims andorrans es pot consultar en el **Nomenclàtor**, el catàleg ordenat de noms geogràfics del territori que conté informació sobre la localització i altra informació descriptiva. El Nomenclàtor d'Andorra es va aprovar el 13 d'octubre del 2010 i es va publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra el 20 d'octubre del 2010, al qual es pot accedir mitjançant aquest enllaç: <https://www.bopa.ad/bopa/022060/Pagines/687B6.aspx>.

LLISTA D'ERRORS LINGÜÍSTICS FREQÜENTS I EXPRESSIONS QUE CAL CORREGIR

La llista següent inclou, ordenats alfabèticament, errors lingüístics que s'han trobat en els diversos documents dels tribunals que s'han analitzat i altres errors freqüents.

- abastament** > a bastament. (En el sentit de 'en quantitat suficient').
- Ho ha argumentat abastament* > *Ho ha argumentat a bastament*
-
- abundar** > insistir. (El verb abundar no es pot fer servir amb aquest el sentit d'"insistir", però sí que vol dir 'ser abundant').
- El fiscal abunda en les incongruències de l'acusat* > *insisteix en les incongruències de l'acusat*
-
- acte seguit** > tot seguit; seguidament.
-
- acusament de rebut** > avís de recepció.
-
- a data (de)** > en data (de).
-
- adeudar, adeutar** > deure.
- Per garantir l'import que li adeutava* > *Per garantir l'import que li devia*
-
- a dia d'avui** > ara per ara; avui dia; avui en dia; ara com ara.
-
- adolir de** (cast. adolecer de) > patir de; pecar de; sense cap mena de.
- Sense que adoleixin d'arbitrarietat* > *Sense cap mena d'arbitrarietat*
-

☒ affectar al / a la / als / a les	> ☒ afectar el, la, els, les. (Verb transitiu.)
Afecta al demandant	> Afecta el demandant
<hr/>	<hr/>
☒ a fi de comptes	> ☒ fet i fet; al cap i a la fi; al capdavall.
<hr/>	<hr/>
☒ agravant	> ☒ agreujant.
<hr/>	<hr/>
☒ a jutjar per	> ☒ segons es dedueix de.
A jutjar per la declaració de la processada	> Segons es dedueix de la declaració de la processada
<hr/>	<hr/>
☒ a l'objecte de	> ☒ amb l'objectiu de; amb la intenció de; per.
<hr/>	<hr/>
☒ a la major brevetat	> ☒ al més aviat possible; com més aviat millor; tan aviat com sigui possible; tan aviat com pugueu.
<hr/>	<hr/>
☒ a l' hora	> ☒ alhora. (Quan significa 'al mateix temps'. A l' hora és correcte en frases com <i>Ha de comparèixer a l' hora establerta</i> .)
A l' hora que l' atemoria dient-li que ja l' agafaria	> Alhora que l' atemoria dient-li que ja l' agafaria
<hr/>	<hr/>
☒ a major abundantment	> ☒ a més a més; a més; per si això encara fos poc.
<hr/>	<hr/>
☒ amb ocasió de	> ☒ en ocasió de; amb motiu de.
<hr/>	<hr/>
☒ a mida que	> ☒ a mesura que.
<hr/>	<hr/>
☒ annexe	> ☒ annex. (Si és adjectiu: annex, annexa, annexos, annexes.)
Us adjunto tres annexes	> Us adjunto tres annexos Les diligències annexes Els oficis annexos
<hr/>	<hr/>

☒ a no ser que	> ☒ a menys que; fora que; si no és que; excepte si; tret que; llevat que.
A no ser que la batlle imposi la suspensió com a mesura cautelar	> Tret que la batlle imposi la suspensió com a mesura cautelar
	A menys que la batlle imposi la suspensió com a mesura cautelar
	Si no és que la batlle imposa la suspensió com a mesura cautelar
hr	hr
☒ apel·lar (una sentència)	> ☒ apel·lar contra una sentència.
hr	hr
☒ apercebiment	> ☒ advertència.
hr	hr
☒ apertura	> ☒ obertura.
<i>En l'apertura de les diligències d'investigació</i>	> <i>En l'obertura de les diligències d'investigació</i>
hr	hr
☒ aplaçament / aplaçar	> ☒ ajornament / ajornar.
hr	hr
☒ apremi	> ☒ constrenyiment; comminació.
hr	hr
☒ apremiar	> ☒ constrènyer; comminar.
hr	hr
☒ arrel de	> ☒ arran de.
<i>Arrel de les investigacions, es va detenir el senyor X</i>	> <i>Arran de les investigacions, es va detenir el senyor X</i>
hr	hr
☒ assistir (un dret)	> ☒ tenir (un dret). (A diferència de l'ús que se'n fa en castellà, en català el verb <i>assistir</i> s'utilitza en el sentit d'"atendre", però no en el de 'tenir [un dret]'. Per exemple: <i>Hi ha de comparèixer assistit per un advocat.</i>)
<i>L'assisteix el dret d'expressar-se en la seva llengua</i>	> <i>Té dret d'expressar-se en la seva llengua</i>
hr	hr

☒ arxiu	> ☒ arxivament. (Cal distingir l'acció d'arxivar, anomenada <i>arxivament</i> , del lloc destinat a guardar els documents, anomenat arxiu.)
No s'oposa a l' arxiu provisional de les actuacions	> No s'oposa a l' arxivament provisional de les actuacions
☒ a tal efecte	> ☒ a aquest efecte.
☒ atenent al / a la / als / a les	> ☒ atenent el / la / els / les. (Verb transitiu.)
Atenent als articles 23 i 35 del Codi penal	> Atenent els articles 23 i 35 del Codi penal
☒ autoritzar al / a la / als / a les	> ☒ autoritzar el / la / els / les. (Verb transitiu.)
Autoritzo al Servei de Policia a escorollar l'immoble	> Servei de Policia a escorollar l'immoble
☒ averiguar	> ☒ descobrir; saber; investigar; veure, esbrinar.
☒ bens	> ☒ béns (mobles).
☒ certificació (document)	> ☒ certificat. (En català la certificació només és l'acció de certificar per escrit, no el document que en resulta, que és el certificat.)
☒ coacaina	> ☒ cocaïna
☒ com abans millor	> ☒ al més aviat
☒ com abans millor	> ☒ al més aviat possible; com més aviat millor; tan aviat com sigui possible; tan aviat com pugueu.

<p>✗ complert, complerta, complerts, complertes</p>	<p>> ✓ complet, completa, complets, completes. (Cal distingir entre l'adjectiu <i>complet</i> -a i la forma verbal <i>complert</i> -a. La forma verbal <i>complert</i> -a [del verb <i>complir</i>] és correcta en frases com: <i>S'ha complert el termini per presentar al·legacions</i>. En canvi, <i>complet</i> -a prové del verb <i>completar</i> i significa 'que conté tots els elements'.)</p>
<p>Un expedient complert</p>	<p>> Un expedient complet</p>
<hr/>	<hr/>
<p>✗ complexe</p>	<p>> ✓ complex, complexa.</p>
<p>Un cas complexe</p>	<p>> Un cas complex</p>
<hr/>	<hr/>
<p>✗ complimentar</p>	<p>> ✓ executar / omplir, emplenar, formalitzar. (És un castellanisme en el sentit d'executar una ordre' o 'omplir un formulari').</p>
<p>La Policia va complimentar l'ordre de la batlle</p>	<p>> La Policia va executar l'ordre de la batlle</p>
<p>Complimenteu el formulari amb les vostres dades</p>	<p>> Ompliu / Formalitzeu / Empleneu el formulari amb les vostres dades</p>
<hr/>	<hr/>
<p>✗ compte tingut</p>	<p>> ✓ tenint en compte, atès que, com que</p>
<p>Compte tingut que no es compleixen els requisits, hem de desestimar l'atorgament de l'ajut</p>	<p>> Tenint en compte que no es compleixen els requisits, hem de desestimar l'atorgament de l'ajut</p>
<hr/>	<hr/>
<p>✗ concordar (amb)</p>	<p>> ✓ confrontar (amb).</p>
<p>La còpia no concorda amb l'original</p>	<p>> La còpia no confronta amb l'original</p>
<hr/>	<hr/>
<p>✗ conseqüentment</p>	<p>> ✓ consegüentment (L'adverbi <i>conseqüentment</i> significa 'd'una manera <i>conseqüent</i>' [Si hagués actuat <i>conseqüentment</i>, ara no tindria aquest problema]. En canvi, l'adverbi <i>consegüentment</i> equival a les locucions <i>per consegüent</i>, <i>en conseqüència</i>.)</p>
<p>És suficient per creure'n responsable penalment el Sr. X. Conseqüentment, escau declarar-lo processat</p>	<p>> És suficient per creure'n responsable penalment el Sr. X. Consegüentment, escau declarar-lo processat</p>

✗ constat (d'accident, d'infracció) > ✓ declaració, atestat.

✗ contactar (algú) > ✓ contactar **amb** (algú).

✗ contemplar > ✓ incloure; preveure; contenir.

D'acord amb el que **contempla** > D'acord amb el que **preveu** l'article 47
l'article 47

✗ ço > ✓ això.

✗ d'aplicació (ser) > ✓ aplicable (ser).

La norma d'aplicació > *La norma aplicable*

*Les altres lleis que hi siguin
d'aplicació* > *Les altres lleis que hi siguin aplicables*

✗ d'aquí que > ✓ per això; d'aquí ve que...

*D'aquí que la jurisprudència
d'aquest Tribunal, en fer la
interpretació de l'article 2* > *Per això la jurisprudència d'aquest tribunal,
en fer la interpretació de l'article 2*

✗ d'ara **en** endavant > ✓ d'ara endavant; en endavant; a partir d'ara.

*El director general de Banca
Privada d'Andorra (**d'ara en**
endavant, BPA)* > *El director general de Banca Privada
d'Andorra (**d'ara endavant**, BPA)*

✗ de 30 de gener > ✓ del 30 de gener.

*La sentència **de** 30 de gener
del 2013* > *La sentència **del** 30 de gener del 2013*

✗ de manera a > ✓ a fi de; amb vista a; per.

*S'han pres mesures **de manera**
a evitar que torni a passar* > *S'han pres mesures **a fi** d'evitar que torni
a passar*

☒ demés	> ☒ altres.
<i>Les demés parts no han presentat al·legacions</i>	> Les altres parts no han presentat al·legacions
<hr/>	<hr/>
☒ desestiment	> ☒ desistiment.
<hr/>	<hr/>
☒ desglòs	> ☒ desglossament.
<i>El desglòs de diversos folis del procediment</i>	> El desglossament de diversos folis del procediment
<hr/>	<hr/>
☒ després	> ☒ després (adverbi de temps). (Després és el participi del verb desprendre.)
<i>Després d'haver desistit de la petició</i>	> Després d'haver desistit de la petició
<hr/>	<hr/>
☒ detentar	> ☒ retenir; mantenir; tenir; exercir; ocupar.
<i>Els dos socis detenen el 85% de les accions de la societat</i>	> Els dos socis tenen el 85% de les accions de la societat
<i>Detenta el càrrec d'administrador general de l'entitat</i>	> Ocupa / Exerceix el càrrec d'administrador general de l'entitat
<hr/>	<hr/>
☒ deure + infinitiu (obligació)	> ☒ haver de + infinitiu. (En català la perífrasi deure + infinitiu expressa probabilitat, i no obligació.)
<i>Deuen comparèixer a la Batllia el dia 22 de novembre del 2017</i>	> Han de comparèixer a la Batllia el dia 22 de novembre del 2017
<hr/>	<hr/>
☒ devengar (tenir dret a)	> ☒ meritar. (En el sentit de 'tenir dret a una retribució per raó d'un servei o d'una feina').
<i>El saldo del compte devenga interessos</i>	> El saldo del compte merita interessos
<hr/>	<hr/>
☒ diferent a	> ☒ different de .
<hr/>	<hr/>

☒ d'immediat	> ☒ a fi de; amb vista a; per.
Notifiqueu-ho d'immediat al Servei de Policia	> Notifiqueu-ho immediatament al Servei de Policia
<hr/>	<hr/>
☒ dissuasori, dissuasòria	> ☒ dissuasiu, dissuasiva.
<hr/>	<hr/>
☒ donar compliment a	> ☒ acomplir.
Ordeno que es lliuri un ofici al director del Servei de Policia perquè doni compliment a aquesta resolució	> Ordeno que es lliuri un ofici al director del Servei de Policia perquè acompleixi aquesta resolució
<hr/>	<hr/>
☒ donar lectura	> ☒ llegir.
Tot seguit el secretari dóna lectura de l'informe requerit	> Tot seguit el secretari llegeix l'informe requerit
<hr/>	<hr/>
☒ donar-se a la fuga	> ☒ fugir; escapar-se; evadir-se.
<hr/>	<hr/>
☒ doncs (causal)	> ☒ perquè; atès que. (La conjunció doncs no té valor causal.)
No es van incloure en l'aute de processament doncs la batlle no ho va estimar oportú.	> No es van incloure en l'aute de processament perquè la batlle no ho va estimar oportú.
<hr/>	<hr/>
☒ dues	> ☒ dos. (La forma femenina dues no és incorrecta però la forma dos és l'habitual del parlar andorrà i cal prioritzar-la.)
<hr/>	<hr/>
☒ el més aviat possible	> ☒ al més aviat possible.
<hr/>	<hr/>
☒ el present	> ☒ aquest. (No s'ha d'abusar d'aquesta forma, que es pot substituir per aquest, aquesta, aquests, aquestes.)
Els present s autes	> Aquests autes
<hr/>	<hr/>

en atenció a > en consideració a; per esguard de.

En atenció a les proves efectuades > **En consideració a les proves efectuades**

---

en cas de que > en cas que.

En cas de que no comparegui > **En cas que (no comparegui)**

---

en els millors terminis > al més aviat possible; tan aviat com sigui possible; com més aviat millor.

Esperem una resposta en els millors terminis > **Esperem una resposta al més aviat possible / com més aviat millor**

---

en mèrits de > en virtut de.

En mèrits de la sentència > **En virtut de la sentència**

---

en motiu de > amb motiu de.

En motiu del cinquè aniversari > **Amb motiu del cinquè aniversari**

---

en ordre a > per; a fi de.

En ordre a la reparació dels perjudicis causats al titular > **A fi de / Per reparar els perjudicis causats al titular**

---

en quant a > quant a; pel que fa a.

En quant a l'aute núm. X > **Quant a l'aute núm. X**

---

en relació a > en relació amb.

En relació a l'escrit del dia 24 de gener del 2017 > **En relació amb l'escrit del dia 24 de gener del 2017**

---

ensems > alhora; al mateix temps que. (No s'ha d'utilitzar, doncs, la locució a l'ensems i convé no abusar de la forma *ensems* pel seu caràcter arcaic i poc conegut.)

Van arribar ensems / a l'ensems > **Van arribar alhora**

---

 equànim

> equànim

---

 estar-se a

> atenir-se a; ajustar-se; sotmetre's a.

Cal **estar-se** al que assenyalà l'article 45 del Codi de procediment penal

> Cal **atenir-se / ajustar-se** al que assenyalà l'article 45 del Codi de procediment penal

Les parts **es condemnen a estar** >

Les parts **se sotmeten** a un arbitratge...

---

 en tant que

> com a; en qualitat de; a títol de. (La construcció **en tant que** és correcta quan significa 'en la mesura que', 'en la proporció que' [T'ajudaré **en tant que** podré], però no és correcta amb el significat de 'com a', 'en qualitat de', 'a títol de' ni amb el significat de 'mentre'.)

Va presentar un escrit **en tant que** >
procurador

Va presentar un escrit **com a / en qualitat de**
procurador

 èxtasis

> èxtasi.

---

 extraditar

> extradir.

---

 extrem

> assumpte; punt; qüestió; contingut.

S'haurà de desestimar en tots
els seus **extrems**

> S'haurà de desestimar en tots els **punts**

Va consultar amb l'advocada els >
extrems de la seva declaració

Va consultar amb l'advocada el **contingut**
de la seva declaració

---

 fer l'objecte

> ser objecte

Cal garantir els drets de les
persones que **fan l'objecte** d'un
procés penal

Cal garantir els drets de les persones que
són objecte d'un procés penal

---

 financiar, financia, financii,
financiïn, etc.

> finançar, finança, financi, financin, etc.

<p>✗ fins a la data / fins al moment</p>	> ✓ fins ara.
<p>Fins a la data / Fins al moment</p>	> Fins ara no hi ha hagut cap reclamació
<hr/>	
<p>✗ forceig</p>	> ✓ forcejament.
<hr/>	
<p>✗ forçós és de constatar / fins al moment</p>	> ✓ cal constatar, s'ha de constatar.
<hr/>	
<p>✗ fugar-se</p>	> ✓ fugir; escapar-se; evadir-se.
<hr/>	
<p>✗ hagut compte</p>	> ✓ teninet en compte; atès.
<p>Hagut compte el contingut de la compareixença</p>	> Tenint en compte / Atès el contingut de la compareixença
<hr/>	
<p>✗ haver-hi lloc a</p>	> ✓ pertocar; escaure.
<p>Per tant, no hi ha lloc a exigir responsabilitat civil</p>	> Per tant, no pertoca / escau exigir responsabilitat civil
<hr/>	
<p>✗ incautar</p>	> ✓ confiscar; comissar; decomissar; requisar.
<hr/>	
<p>✗ índex de preus al consum</p>	> ✓ índex de preus de consum.
<hr/>	
<p>✗ interessar</p>	> ✓ demanar; sol·licitar (quan es fa servir en aquest sentit).
<p>El Ministeri Fiscal interessava que es mantingui la pàtria potestat compartida</p>	> El Ministeri Fiscal demana que es mantingui la pàtria potestat compartida
<hr/>	
<p>✗ intermig, intermitja, intermitjos, intermitges</p>	> ✓ intermedi, intermèdia, intermediis, intermèdies.
<hr/>	
<p>✗ fallar</p>	> ✓ decidir; acordar; establir; disposar; pronunciar-se (sobre); dictaminar (sobre); resoldre (sobre).
<p>El Tribunal ha fallat sobre la qüestió de competència</p>	> El Tribunal ha resolt sobre la qüestió de competència
<hr/>	

☒ la present	> ☒ aquesta. (No s'ha d'abusar d'aquesta forma, que es pot substituir per aquest, aquesta.)
La present providència	> Aquesta providència
<hr/>	<hr/>
☒ liquidesa	> ☒ liquiditat.
<hr/>	<hr/>
☒ montant, muntant	> ☒ suma, import.
<hr/>	<hr/>
☒ ni molt menys	> ☒ ni de bon tros.
<hr/>	<hr/>
☒ obrar en	> ☒ que consta en; que és en poder de. (L'expressió <i>que consta en</i> es refereix a llocs (expedients, registres, institucions, etc.) mentre que <i>és en poder de</i> remet a persones o a institucions que puguin actuar com a persones jurídiques.)
Segons les dades obrants en el registre, la senyora X viu a Encamp	> Segons les dades que consten en el registre, la senyora X viu a Encamp
L'expedient obrant en el Ministeri fiscal no és pertinent en aquest cas	> L'expedient que és en poder del Ministeri Fiscal no és pertinent en aquest cas
<hr/>	<hr/>
☒ ofertar	> ☒ oferir; fer oferta.
<hr/>	<hr/>
☒ ostentar	> ☒ ocupar; exercir; assumir; posseir. (Quan es refereix a un càrrec, una representació.)
Ostenta el càrrec de gerent	> Ocupa el càrrec de gerent
Ostenta la representació de la processada	> Exerceix la representació de la processada
<hr/>	<hr/>
☒ partícep	> ☒ partícip.
<hr/>	<hr/>
☒ part (mèdic, policial)	> ☒ comunicat / informe (mèdic, policial).
<hr/>	<hr/>
☒ paulatí, paulatina	> ☒ progressiu, progressiva; gradual.
<hr/>	<hr/>

☒ pediment	> ☒ petició; demanda, reclamació.
☒ per anticipat	> ☒ per endavant.
☒ per avançat	> ☒ per endavant.
☒ per compte i risc de	> ☒ a compte i risc de.
☒ pel contrari	> ☒ per contra, en canvi, al contrari, contràriament.
☒ pel moment	> ☒ de moment; per ara.
☒ per a que	> ☒ perquè.
<i>Un ofici per a que comparegui</i>	> <i>Un ofici perquè comparegui</i>
☒ per igual	> ☒ igual; de la mateixa manera.
<i>L'acord de reducció de capital afecta per igual tots els accionistes</i>	> <i>L'acord de reducció de capital afecta de la mateixa manera tots els accionistes</i>
☒ per conseqüent	> ☒ per conseqüent, consegüentment.
☒ per la present us comunico...	> ☒ mitjançant aquesta carta us comunico...; us comunico...
☒ per la resta	> ☒ a part d'això; això de banda; fora d'això
☒ per quant	> ☒ atès que; per tal com; perquè.
<i>Cal processar-lo per quant les proves són evidents</i>	> <i>Cal processar-lo atès que les proves són evidents</i>
☒ per tot, el dia...	> ☒ abans de dia...; fins al dia...
☒ per sí mateix	> ☒ per si mateix.

☒ per últim	> ☒ finalment; per acabar.
☒ petítum	> ☒ petítum; pètita (femení).
☒ plaç	> ☒ termini.
☒ posar de relleu	> ☒ posar en relleu.
☒ posar en coneixement	> ☒ fer saber. Poseu en coneixement aquesta > Feu saber aquesta resolució al Ministeri Fiscal resolució al Ministeri Fiscal
☒ precisar, ser precís (necessitat)	> ☒ necessitar; requerir; caldre. És precís que comparegui el dia X > Cal que comparegui el dia X Estic a la vostra disposició per a tot el que precisaueu > Estic a la vostra disposició per a tot el que necessiteu
☒ procedir	> ☒ escaure, caldre. (<i>Procedir</i> significa ‘actuar en un judici, en un procés’, però no equival al terme castellà <i>proceder</i> quan significa ‘ser procedent’). L’acumulació procedeix sempre que concorrin determinades condicions > L’acumulació escau sempre que concorrin determinades condicions
☒ promig	> ☒ mitjana.
☒ propri, pròpia, propis, pròpies	> ☒ mateix, mateixa, mateixos, mateixes. (Quan s’utilitza aquest adjectiu davant d’un substantiu per emfatitzar la identitat d’aquest substantiu.) La pròpia condemnada > La mateixa condemnada El propi recurrent > El mateix recurrent Els propis afectats > Els mateixos afectats

- provatori, provatòria** > probatori, probatòria.
-
- qualsevulla** > qualsevol. (*Qualsevulla* no és el femení de *qualsevol*, sinó una forma arcaica sinònima. No s'ha d'utilitzar.)
-
- quant menys / més** > com menys / més.
-
- quebrantament** > trencament
Quebrantament de condemna > **Trencament de condemna**
-
- quelcom** > alguna cosa; res. (Només s'ha de fer servir *quelcom* en situacions molt formals. No se n'ha d'abusar.)
-
- recabar (informació)** > aconseguir; procurar; obtenir.
-
- recórrer (una sentència)** > recórrer **contra** una sentència.
-
- redactat** > text, redacció.
-
- reflexar** > reflectir.
-
- registro (examen)** > escorcoll; perquisició; inspecció. (El mot *escorcoll* fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'*escorcoll*, es pot utilitzar el terme *escorcoll personal* per a l'examen de persones, i *escorcoll domiciliari* o *perquisició per a l'examen de domicilis*.)
-
- rentable** > rendible.
-
- requerir (a algú) perquè** > requerir (a algú) que.
Requereixo al condemnat perquè > **Requereixo al condemnat que**
-

☒ resar	> ☒ dir; establir; determinar; incloure; exposar; precisar, disposar
<i>La clàusula esmentada resa el següent:</i>	> <i>La clàusula esmentada diu / estableix / determina / inclou / dispara el següent:</i>
<hr/> ☒ revinguts	> ☒ ingressos.
<hr/> ☒ salvetat	> ☒ excepció; distinció; condició; reserva; avvertiment
<i>Amb la salvetat que no se li imposi el pagament de les costes processals</i>	> <i>Amb l'excepció que no se li imposi el pagament de les costes processals</i>
<hr/> ☒ següents (anteposat)	> ☒ següents (posposat)
<i>Les següents al·legacions</i>	> <i>Les al·legacions següents:</i>
<hr/> ☒ sembla ser que	> ☒ sembla que; segons sembla.
<hr/> ☒ sempre i quan	> ☒ sempre que.
<hr/> ☒ s'escau	> ☒ escau. (En el sentit de 'caldre', 'ser procedent, convenient'.)
<i>S'escau declarar-lo culpable.</i>	> <i>Escau declarar-lo culpable.</i>
<hr/> ☒ si procedeix	> ☒ si escau; si és procedent.
<hr/> ☒ si s'escau	> ☒ si escau. (L'expressió si escau , del verb escaure , significa 'si és convenient', 'si és procedent, en cas que sigui procedent'. En canvi, l'expressió si s'escau , del verb escaure's , significa 'si s'esdevé', 'si té lloc en el temps', 'si passa'.)
<i>Cal embargar i, si s'escau, segrestar béns</i>	> <i>Cal embargar i, si escau, segrestar béns</i>

☒ ss. (següents)	> ☒ seg.
☒ subsanar	> ☒ solucionar; resoldre; corregir; esmenar.
☒ tal i com	> ☒ tal com.
☒ tanmateix	> ☒ així mateix. (Quan significa 'també', 'de la mateixa manera'. A vegades s'utilitza de manera incorrecta <i>tanmateix</i> perquè se li dona el valor de l'expressió <i>així mateix</i> . Cal ferservircada expressió amb els significat que li és propi. <i>Tanmateix</i> serveix per indicar un contrast entre dos elements d'una connexió i equival a expressions com ara <i>no obstant això</i> , <i>tot i això</i> , <i>malgrat tot</i> [Va presentar les al·legacions en el termini fixat. <i>Tanmateix</i> , no hi va adjuntar el document probatori sol·licitat]. En canvi, l'expressió <i>així mateix</i> significa 'també', 'de la mateixa manera'.)
<i>Les sessions són informatives. Tanmateix, ofereixen suport individualitzat</i>	> <i>Les sessions són informatives. Així mateix, ofereixen suport individualitzat</i>
☒ taxjar / taxtat	> ☒ ratllar / ratllat
☒ tinc a bé...	> ☒ em plau...
<i>Tinc a bé adjuntar-vos els autes</i>	> <i>Em plau adjuntar-vos els autes</i>
☒ Tot el què es fa públic per a general coneixement	> ☒ Cosa que es fa pública per a coneixement general.
☒ tota vegada que	> ☒ perquè; atès que; per tal com. (L'expressió <i>tota vegada que</i> és correcta quan equival a 'sempre que' [Tota vegada que estigui malalt, feu-m'ho saber].)
<i>La vista oral s'ha ajornat tota vegada que les dos parts s'han posat d'acord</i>	> <i>La vista oral s'ha ajornat perquè les dos parts s'han posat d'acord</i>

 tot i + gerundi

> tot + gerundi.

---

 unànim

> unànim**e**.

---

 varis, vàries

> diversos, diverses; alguns, algunes; uns quants, unes quantes.

*Hi ha pends **varis** procediments*

*Hi ha pends **diversos** procediments*

---

 vist els autes / vist les al·legacions >

 vistos els autes / **vistes** les al·legacions. (Cal fer la concordança de gènere i nombre.)

---

 vulgueu trametre

> trameteu. (És un gal·licisme innecessari.)

*Us demano que **vulgueu**
trametre aquesta resolució*

*Us demano que **trameteu** aquesta resolució*

AGRAÏMENTS

A principis de l'any 2016, el Consell Superior de la Justícia creava una Comissió interna amb l'encàrrec d'analitzar el llenguatge jurídic emprat dins de la nostra administració amb la finalitat de redactar una guia de consells i suggeriments adreçada a tot el personal de l'Administració de Justícia per poder emetre escrits que siguin compresos pels ciutadans als quals van adreçats.

Davant el treball obtingut, que avui publiquem, des del Consell Superior de la Justícia volem reconèixer molt sincerament els esforços esmerçats pels components d'aquesta Comissió:

Carles Cruz Moratones,
Anna Estragués Armengol,
Laura Rodriguez Gonzalez,
Ivan Alis Salguero,
Nàdia Alis Cirera.

També fem extensiu el nostre agraïment al Departament de Política Lingüística del Ministeri de Cultura, Joventut i Esports, el qual ha col·laborat estretament en aquesta publicació.

La posem també a disposició dels Col·legis d'Advocats i Procuradors, i la publiquem a la pàgina web www.justicia.ad

Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

C/ Prat de la Creu, 8, despatxos 304-305
AD500 Andorra la Vella
+376 807 390
csj@justicia.ad